

Επικρατούσα Θρησκεία (Δημήτρης Σπηλιώτης, Εφέτης ΔΔ)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

1. Στο άρθρο 3 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα είναι η θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού». Προβλέποντας ο συνταγματικός νομοθέτης ότι επικρατούσα στην Ελλάδα θρησκεία είναι η Ορθοδοξία, ασφαλώς και δεν αρκείται μόνο στη διαπίστωση ότι η μεγάλη πλειονότητα του ελληνικού λαού πρεσβεύει το ορθόδοξο δόγμα, όπως επιμένει να δέχεται η κρατούσα γνώμη. Αναδεικνύει ταυτόχρονα πολύ πιο ουσιαστικές έννοιες, μερικές από τις οποίες είναι καιρός να αντικρίσουμε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουνίου 1927

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 107

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Θρησκεία καὶ Ἐκκλησία

Ἄρθρον 1.

Ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει ἀνασπαράστως ἠνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τηροῦσα ἀπαρσάλευτος, ὡς ἐκεῖνη, τοὺς ἱεροὺς, ἀποστολικὰς καὶ συν-οδικίους κανόνας καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις. Εἶναι δὲ

Ἄρθρον 3.

Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας διὰ τῶν ὑπευθύνων Ὑπουργῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ Δικαστηρίων ἀνεξαρτήτων, ἀποκειμένων μόνον εἰς τοὺς νόμους (*). Αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκδίδονται καὶ ἐκτελοῦνται ἐν ὀνόματι τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

2. Από την ανωτέρω διάταξη συνάγεται ότι ο συνταγματικός νομοθέτης γνωρίζει τη διαφορά μεταξύ των ὁρων θρησκεία και Εκκλησία. Γνωρίζει δηλαδή ότι θρησκεία είναι η αντίληψη περί Θεού και οι σχετιζόμενες με αυτήν μεταφυσικές και ηθικές παραστάσεις, προς τις οποίες ο άνθρωπος συνδέεται με την πίστη, ενώ η Εκκλησία είναι, σύμφωνα με την κρατούσα Πατερική Θεολογία, Θεανθρώπινος Οργανισμός, ήτοι σῶμα Χριστοῦ και κοινωνία θεώσεως. Γνωρίζει, με άλλα λόγια, ότι η θρησκεία δηλώνει την κίνηση του ανθρώπου προς το θείο, ενώ η Εκκλησία εκφράζει την αποκάλυψη του Θεού στον άνθρωπο. Γνωρίζει συναφώς ότι ο Χριστιανισμός παρουσιάστηκε στην ιστορία ως Εκκλησία και όχι ως θρησκεία (βλ Γεώργιου Πατρώνου «Χριστιανισμός: Εκκλησία ή θρησκεία;», Μητροπολίτη Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου Ιερόθεου “Θρησκεία και Εκκλησία” σε «Θρησκεία και Εκκλησία στην κοινωνία» του ίδιου). Γνωρίζει περαιτέρω ότι η θρησκεία εν πολλοίς είναι ασθένεια, η οποία συνίσταται κυρίως στο ότι, ενώ, κατά την κυρίαρχη Ορθόδοξη Παράδοση, υπάρχει διαφορά μεταξύ νοεράς ενέργειας και λογικής ενέργειας της ψυχής του ανθρώπου [η νοερά ενέργεια κινείται στον χώρο της καρδιάς, ενώ η λογική ενέργεια φανερώνεται στην περιοχή του εγκεφάλου και εκφράζει όσα συλλαμβάνει ο νους, που είναι ο οφθαλμός της ψυχής], στην όποια θρησκεία (όπου ταυτίζεται το κτιστό με το άκτιστο) η νοερά ενέργεια υποδουλώνεται στη λογική ενέργεια, με αποτέλεσμα ο άνθρωπος να γίνεται ειδωλολάτρης και δούλος του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι από αυτό

προέρχονται τα νοήματα του εγκεφάλου (βλ π. Ιωάννη Ρωμανίδα “Η θρησκεία είναι νευροβιολογική ασθένεια, η δε Ορθοδοξία η θεραπεία της” σε «Ορθοδοξία – Ελληνισμός / πορεία στην τρίτη χιλιετία», έκδοση Ι. Μονής Κουτλουμουσίου Άγιον Όρος). Γνωρίζει δε ότι η Εκκλησία θεραπεύει τη νοσούσα προσωπικότητα του ανθρώπου με την πατερική ψυχοθεραπευτική αγωγή της (βλ Μητροπολίτη Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου Ιερόθεου «ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ»).

3. Εκφραζόμενος συμβατικά, με τον όρο «επικρατούσα θρησκεία» ο συνταγματικός νομοθέτης εκλαμβάνει κατ’ αρχήν την Ορθοδοξία ως τη μόνη αληθινή Θρησκεία, η οποία επαληθεύεται με τον βίο των θεουμένων της και τα θαύματα που επιτελούνται καθημερινά από τον Ιησού Χριστό και τους αγίους Του, οι δε κατηγορίες και τα δόγματά της αποτελούν την αλήθεια της Εκκλησίας, (αλήθεια) την οποία ενστερνίζεται η μεγάλη πλειονότητα των Ελλήνων. Ουδόλως κωλύεται ο συνταγματικός νομοθέτης να εκλαμβάνει την Ορθοδοξία κατ’ αυτόν τον τρόπο, δεδομένου άλλωστε ότι το Σύνταγμα, σύμφωνα με το προοίμιό του, τέθηκε και ισχύει «Εις το όνομα της Αγίας και Ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος» και ότι, εξάλλου, η θρησκευτική ουδετερότητα του Κράτους νοείται μόνο στο επίπεδο της νομοθέτησης συγκεκριμένων ρυθμίσεων και όχι στον τρόπο με τον οποίο το Σύνταγμα εννοεί πνευματικά μεγέθη.

4. Αναγνωρίζει περαιτέρω τον εκχριστιανισμό του Ελληνισμού. Οι Πατέρες της Εκκλησίας (του τέταρτου αιώνα και κάποιοι αργότερα) γνώριζαν πολύ καλά την ελληνική φιλοσοφία και τους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους. Ταυτόχρονα γνώριζαν πολύ καλά την εμπειρική αποκαλυπτική θεολογία, μέσα από τη νηπτική-ησυχαστική παράδοση που διασώζεται μέχρι σήμερα. Διαθέτοντας τα δύο αυτά προσόντα, πέτυχαν τη δημιουργική συνάντηση μεταξύ του Ελληνισμού και του Χριστιανισμού, γονιμοποιώντας τον Ελληνισμό και προβάλλοντας το οικουμενικό πνεύμα. Αφενός χρησιμοποίησαν την ορολογία της ελληνικής φιλοσοφίας για να εκφράσουν την εμπειρία του Θεού που ζούσαν και αφετέρου απάντησαν σε όλα τα υπαρξιακά, οντολογικά και κοσμολογικά προβλήματα των Ελλήνων φιλοσόφων. Έτσι, συνέθεσαν την “καλή αλλοίωση” του Ελληνισμού: τον εκχριστιανισμό του. Αντίθετα, στη Δύση, ο σχολαστικισμός, κατά τη συνάντησή του με την ελληνική φιλοσοφία, παρέλαβε το περιεχόμενό της, δηλαδή τη μεταφυσική, και διαμόρφωσε έναν εξελληνισμό του Χριστιανισμού (βλ Μητροπολίτη Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου Ιερόθεου “Συνάντηση Ελληνισμού και Χριστιανισμού στην Ανατολή και στη Δύση” σε «Θρησκεία και Εκκλησία στην κοινωνία»).

5. Ορίζει επίσης ότι φυλαττόμενη στην Ελλάδα Θρησκεία είναι η Ορθοδοξία. Επιτάσσει δηλαδή τον κοινό Νομοθέτη και την κανονιστικώς δρώσα Διοίκηση να διαφυλάττουν την Ορθόδοξη Παράδοση, όπως διαμορφώθηκε κυρίως από τους Πατέρες της Εκκλησίας. Με άλλα λόγια, τα όργανα του Κράτους δεν έχουν την εξουσία να θεσπίζουν ρυθμίσεις που ακρωτηριάζουν πτυχές εκδήλωσης της Ορθόδοξης Παράδοσης, την οποία υιοθετεί η μεγάλη πλειονότητα των Ελλήνων, υποβαθμίζοντας την Ορθοδοξία στο επίπεδο μιας οποιασδήποτε θρησκείας και στερώντας από τους Έλληνες τη γνώση και την επαλήθευση του τρόπου με τον οποίο το ορθόδοξο δόγμα μεταποιείται σε ζωή. Του τρόπου δηλαδή με τον οποίο οι Έλληνες βιώνουν θεραπευτικά την πίστη τους, την εκδηλώνουν και τη διδάσκουν στα παιδιά τους.

6. Διακηρύσσει δε σε Ανατολή και Δύση ότι νικήσα Θρησκεία είναι η Ορθοδοξία. Νικά στους διωγμούς των τριών πρώτων αιώνων. Νικά στις αιρέσεις (Αρειανοί, Μονοφυσίτες, Εικονομάχοι κ.ά.). Νικά στην παναίρεση του Παπισμού, έστω και μέσα από τη σκλαβιά {το 1773 ο Πατροκοσμάς έλεγε ότι «Τριακοσίους χρόνους μετά την ανάστασιν του Χριστού μας έστειλεν ο Θεός τον Άγιον Κωνσταντίνον και εστερέωσε Βασίλειον Χριστιανικόν. Και το είχαν οι Χριστιανοί το Βασίλειον 1150 χρόνους. Ύστερα το εσήκωσεν ο Θεός από τους Χριστιανούς και έφερεν τον Τούρκον και του το έδωσε δια το ιδικόν μας καλόν και το έχει ο Τούρκος 320

χρόνους. Και διατί έφερεν ο Θεός τον Τούρκον και δεν έφερεν άλλο γένος [Λατίνους]; Δια ιδικόν μας συμφέρον, διότι τα άλλα έθνη θα μας έβλαπτον εις την πίστιν, ο δε Τούρκος άσπρα [χρήματα] άμα του δώσεις, κάμνεις ό,τι θέλεις» (Νικόλαου Παραλίκα «ΚΟСМАС О ΑΙΤΩΛΟС» σελ 121-122)}. Νικά στη Μωαμεθανική λαίλαπα. Αντιστέκεται και θα νικήσει στο υλιστικό περιβάλλον του λεγόμενου Δυτικού πολιτισμού και στην παγκοσμιοποίηση.

7. Η σύγχρονη Ελλάδα δεν έχει την επικράτεια που της αναλογεί, σύμφωνα με την ιστορική της προβολή. Η Ορθοδοξία όμως δεν απώλεσε την επικράτεια της Ρωμιοσύνης, ακόμη και στους λαούς οι οποίοι, παρόλο που καταδυναστεύονται πνευματικώς, είτε συνεχίζουν εν κρυπτώ να αποτελούν μέλη του σώματος του Χριστού, αναμένοντας την επαναφορά των πραγμάτων στην πρότερη κατάσταση, είτε είναι έτοιμοι να γίνουν μέλη της Εκκλησίας, όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν. Έτσι, διατηρώντας την πρότερη επικράτεια της Ρωμιοσύνης, η Ορθοδοξία αποτελεί και κατά κυριολεξία την επικρατούσα στην Ελλάδα Θρησκεία.